

Posudek vedoucího bakalářské práce

Autorka: Lucie Vohnická

Název: Očekávané funkce školního poradenského pracoviště dle jednotlivých „stakeholders“ a jejich problematická místa s ohledem na realizaci

Bakalářská práce Lucie Vohnické je téměř etnografickou sondou do prostředí školního poradenského pracoviště (ŠPP) na jedné základní škole s cílem zmapovat vnímání ŠPP zúčastněnými a zainteresovanými skupinami a především jejich očekávání ohledně funkce ŠPP. Autorka v práci zmiňuje, že to nebyl záměr, spíše důsledek neochoty celé řady dalších oslovených škol takový výzkum na své škole umožnit. Není to však ke škodě věci, naopak: dostáváme tak více prostoru k hlubšímu porozumění, jak to „chodí“ na jedné vybrané škole.

V první kapitole autorka uvádí, že daný sémantický prostor bude nahlížet prostřednictvím teorie systémů (což je jistě správná úvaha), avšak ve skutečnosti se v práci tohoto přístupu zas až tolik nevyužívá a pokud ano, tak se jedná spíše o sondu do mikrosystému postojů a očekávání na dané škole, méně již o přesah do makrosystému (tedy vzdělávání a poradenství na úrovni státu/společnosti), to by bylo dobré v práci zmínit.

Teoretická část je zpracována velmi dobře, zejména pak kapitoly 2 a 4 jsou pro práci relevantní a je zřejmá jejich propojenost s významy v empirické části. Kapitola 3 je vzhledem k samotné realizaci výzkumu spíše redundantní, svou roli má však vzhledem části diskuze (vztah rodiče a školy z výzkumu Štecha a Viktorové).

Metodologicky je práce pojata jako kvalitativní výzkum s využitím zakotvené teorie. K tomu autorka formuluje 2 výzkumné otázky. Metodologicky postupuje adekvátně, zmiňuje fázi otevřeného kódování (kódy však nejsou k dispozici, údajně jich autorka formulovala 1500 - není to překlep?), dále jsou údajně formulovány kategorie. Ale které? A kde je lze v explicitní formě najít?

Primární analýza je provedena poctivě a dobře, chybí však nějaké stručné shrnutí, nebo seznam poznatků v odrážkách apod. Text je tak trochu nepřehledný a ačkoliv citace jsou uvedeny dobře a obsáhle, není vždy jasné, co je závěrem takové analýzy. Ještě více se tento nedostatek projevuje v sekundární analýze, ve které opět autorka dobře uvádí rozpory ve výpovědích jednotlivých respondentů (např. delegativní až nezúčastněný přístup ředitele vs. pečující a proaktivní přístup rodiče, nebo autonomie či závislost jednotlivých prvků systému), ale text působí až příliš příběhově na úkor přehledné metodologické a teoretizující struktury. Na konci čtení tak máme spoustu zajímavých postřehů, inspirací, dilemat, ale jen málokteré z nich je hlouběji konceptualizováno. To je trochu napravené v diskuzi a především v závěrečné kapitole (asi č.10, v práci je neoznačená), ve které jsou v rámci shrnutí formulovány určité závěry (např. fenomén „my a oni“), nicméně se nemohu zbavit dojmu, že potenciál dat zůstal trochu nevyužitý.

Jedná se namátkou třeba o otázky:

Nevede vnímání většiny rolí v ŠPP k určité fragmentaci funkcí (každý si „hraje na svém písečku“)?

Jakou dynamiku rozehrává ředitelův postoj „nechci se tím zabývat, mám odborníky“ v daném ŠPP?

Jaké jsou důsledky ambivalence ve vnímané míře zodpovědnosti („měl by si víc poradit sám“ vs. „musím za nimi se vším chodit“) u třídního učitele?

Co vyplývá z vysokých nároků na třídního učitele a přijímá je on sám?

Ovlivňuje nějakým způsobem náplň jednotlivých rolí ŠPP to, jakým způsobem daní odborníci nahlíží povahu tolik zmiňované pomoci klientům?

Co myslí jednotliví odborníci tím, když hovoří o spolupráci v rámci ŠPP? Myslí to samé?

I přes zmíněné drobné nedostatky hodnotím práci jako velmi dobrou a především užitečnou pro poradenskou praxi na školách. Autorka projevila velmi dobrou práci s literárními zdroji, trpělivost a cit při sběru dat a schopnost analyticky pracovat se získanými daty.

Práci doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 26. srpna 2024

PhDr. David Heider, PhD.